

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 31.03.2022
Sayı: 5252

62058

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Vahit KIRIŞCI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.30.03.2022

Saygılarımla.

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

Dünya üzerinde yaşanan siyasal krizler ve savaş riski küreselleşmenin giderek arttığı bu dönemde dünya gıda arzını tehlikeye atmaktadır. Rusya'ya yönelik uluslararası yaptırımlar ve Rusya'nın temel besin maddeleriyle birlikte gübre ihracatına da yasak getirmesi küresel ölçekte gübre fiyatlarında sert yükselişlere sebep olmaktadır. Çin ile Tayvan arasında yaşanan siyasal kriz ve olası bir sıcak savaş ihtimali ise birçok ülke tarımı için yıkıcı etkileri barındırmaktadır. Zira Rusya ve Çin dünya gübre üretiminin yüzde 45'ini oluşturmaktadır. Gübre fiyatlarında üç katı aşan artışlarla birlikte en önemli sorun gübrenin ulaşılabilirliğinin riske girmesidir. Bu durum gıda arzının üzerinde baskı yaratacaktır. Gübre kullanımının azalması ise üretimde verimliliği ve kaliteyi doğrudan etkilemektedir.

Gübre; mısır, soya, pirinç ve buğday verimini yüksek tutmanın anahtarını oluşturmaktadır. Bu temel besin maddelerinin üretiminde yaşanan sorun kıtlık tehlikesiyle birlikte sadece sofraları değil yem sektörünü de ilgilendirmektedir.

Ayrıca küresel ısınmanın tarım üzerinde yarattığı tahribat, yetersiz sulama ve kuraklık gibi etkenlerle birlikte yetersiz gübre kullanımının tarımsal üretimde önemli bir düşüşe sebep olacağı, yağışların yeterli olsa bile gübre kullanımdan dolayı yeterli verimin alınamayacağı gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde;

- 1) Rusya tarafından gübre ihracatı geçici olarak yasaklanmıştır. Bu durumun gübre tedarikinde meydana getirdiği aksaklıklara karşı Bakanlığınız tarafından herhangi bir eylem planı ve sorunun çözümüne yönelik atılan herhangi bir adım bulunmakta mıdır? Bulunmaktaysa, çiftçilerin toprağı ekime hazırlandığı bir dönemde eylem planı ve alınacak önlemler ne zaman gerçekleşecektir?

62058

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

- 2) Küreselleşen modern dünyada savaşların ve siyasi krizlerin gıda arzı üzerindeki yıkıcı etkisi iyice ortaya çıkmaktadır. Rusya ve Çin neredeyse dünya gübre üretiminin yarısını elinde bulundurmaktadır. Çin gübre üretimini bir koz olarak masada tutmaktadır. Küresel ölçekte bir sonraki siyasi krizin Çin – Tayvan arasında yaşanması ise muhtemeldir. Böyle bir senaryonun gerçekleşmesi ihtimaline karşı Türkiye'nin herhangi bir gübre planı bulunmakta mıdır?
- 3) Bu sene Ocak-Şubat ve Mart ayları yağışlar açısından verimli geçmiştir. Bu verimliliğin tarımda üretime yansması için ise gübre kullanımı da oldukça önemlidir. Ancak gübre kullanımındaki maliyet artışları üretim sürecini sekteye uğratacak, yağışların etkisini ortadan kaldıracak düzeydedir. 2022 yılı için çiftçilere bu konuda verilecek olan destekleme boyutları ne aşamada olacaktır?
- 4) Gübre tedarikinde küresel çapta yaşanan sıkıntılar, Türkiye'nin yem ithalatını ve dolayısıyla hayvancılığı da doğrudan etkileyecektir. Bu konuyla ilgili Bakanlığınız tarafından alınan herhangi bir önlem var mıdır? Varsa bu önlemler nelerdir?
- 5) Gübrede fiyatlarındaki artış ve gübre temininde yaşanan sorunlarla birlikte gübre kullanımının azalması sonucu üretimde düşüş yaşanacaktır. Bu durum gıda fiyatlarında sert yükselişlere sebep olacaktır. Bu durumla ilgili Bakanlığınız tarafından alınan tedbirler nelerdir?
- 6) Türkiye'de halihazırda stoklarda bulunan gübre miktarı ne kadardır? Bu miktar tüm ülkeye ne kadar süre yetecek düzeydedir? Gübre tedarikinde sorun yaşanmaması adına hangi adımlar atılmaktadır?
- 7) Gübrede dışa bağımlılığın azaltılması ve dünya çapında yaşanacak gübre tedarikindeki krizlere karşı ülkemizin dayanıklılığını arttırmak amacıyla kamu-özel iş birliğinde hangi önlemler alınmaktadır?
- 8) Türkiye'de satılan gübrenin yarısı yerli üretim yarısı ise ithaldir. Ancak ülkemizde üretilen gübre hammaddesinin yüzde 90'ından fazlası ithaldir. Türkiye niçin kendi gübresini üretememektedir? Bunun başlıca sebepleri nelerdir? Bu konuyla ilgili olarak üretimin büyük oranda yerli ve milli olması için yapılan çalışmalar ve teşvikler bulunmakta mıdır? Bulunmaktaysa eğer piyasanın kontrolü neden ithalata bağımlıdır? Bulunmamaktaysa eğer gerekçesi nedir?